

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2024

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 22.02.2024 § 11
838/11.00.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristöjohtaja Tanja Ahonen, puh. 044 718 2141
ympäristötarkastaja Leena Karppinen, puh. 044 718 2146
ympäristötarkastaja Jouni Hoffren, puh. 044 718 2186
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee tiedoksi ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteutuman vuodelta 2023 ja valvontaohjelman vuodelle 2024.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että ympäristötarkastaja Hoffren poistui asiakohdan käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Selostus

Yleistä valvontasuunnitelmasta ja valvontaohjelmasta

Ympäristönsuojelulain (YsL 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma, sekä jätelain 124 §:n mukaan kunnan on laadittava valvontasuunnitelma ko. pykälän mukaisista kunnan valvonnassa olevista jätehuollon kohteista. Suunnitelmat voidaan yhdistää samaan valvontasuunnitelmaan. Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa kuvataan tämän lisäksi valvonnan järjestäminen ja riskiarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma vuosille 2022-2024 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksessa 16.12.2021. Jätelain mukainen valvontasuunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi (JL 124 §). Valvontasuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2024.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n sekä jätelain 124 § mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista

- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Kunnan valvontaohjelmaan ei sisälly ELY-keskuksen valvontaan kuuluvat lupavelvolliset toiminnat, vaikka kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pääsääntöisesti osallistuukin ELY-keskuksen tekemille tarkastuksille.

Valvonnan maksullisuus

Suunnitelmakauden valvontaohjelmaan sisältyvistä valvontatarkastuksista ja muista ohjelman mukaisista valvontatoimenpiteistä voidaan ympäristönsuojelulain 205 §:n ja jätelain 124 §:n perusteella periä maksu.

Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset valvontamaksut on päätetty ympäristö- ja rakennuslautakunnan 13.8.2020 § 55 hyväksymässä Kuopion alueellisen ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa. Valvontaohjelman mukaisen ympäristönsuojelulain mukaisen tarkastuksen maksu on tällä hetkellä 570,00 euroa ja jätelain mukaisen tarkastuksen maksu 500 euroa. Niin sanotuille mikroyrityksille (YsL 206 §) tehtävistä tarkastuksista perittävistä tarkastusmaksusta vähennetään 25 %.

Vuoden 2023 valvontaohjelman toteutuminen

Vuoden 2023 valvontaohjelmaan sisältyi suunnitelmallisia tarkastuksia lupavelvollisiin ja rekisteröityihin kohteisiin seuraavasti ja niiden toteuma oli seuraava

1. Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet

KUOPIO	Toimiala	Suunnitellut tarkastukset (kpl)	Tehdyt tarkastukset (kpl)	Toteuma (%)
	Ampuma- ja moottoriturheiluradat	1	1	100
	Jakeluasemat	8	2	25
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	21	3	14
	Eläinsuojat	38	16	42
	Jätteenkäsittelytoiminnat	7	3	43
	NaapL:n mukainen toiminta	1	1	100
SUONEN-JOKI	Toimiala	Suunnitellut tarkastukset (kpl)	Tehdyt tarkastukset (kpl)	Toteuma (%)
	Ampuma- ja moottoriturheiluradat	1	1	100
	Metalliteollisuus	1	1	100
	VOC-yhdisteitä käyttävä toiminta	1	1	100
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	5	2	40

	Eläinsuojat	5	1	20
KUOPIO JA SUONEN-JOKI YHTEENSÄ		89	32	36

Ympäristönsuojelulain suunnitelmallisia tarkastuksia oli vuodelle 2023 kirjattu merkittävästä enemmän kuin pari vuotta sitten. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2021 tehdyssä valvontasuunnitelman päivityksessä tiennettiin tarkastusvälejä. Esim. eläinsuojien, joita valvottavissa kohteissa on eniten, määräaikaistarkastusten väli muutettiin kahdeksasta vuodesta viiteen vuoteen. Aikaisempina valvontasuunnitelman aikaan tarkastusten määrä oli yleisesti alle 60 tarkastuskohdetta, kun vuonna 2023 niitä oli 89.

Suunnitelmallisista tarkastuksista toteutui reilu kolmannes. Tarkastamatta jäi 7 eläinsuojaa ja 1 jakeluasema, joissa toiminta oli loppunut tai loppumassa, sekä 1 eläinsuoja ja 19 louhimoa tai murskaamo, joissa ei ollut toimintaa vuonna 2023. Lisäksi määräaikaistarkastuksesta ei tehty yhteen eläinsuojaan, koska sen osalta käsiteltiin uusi laajennuksen eläinsuojailmoitus. Jos toteutuman tarkastelusta jätetään pois nämä kohteet, on suunniteltujen tarkastusten **toteutumaprosentti 53 %**.

Tarkastuksia jäi tekemättä myös henkilövaihdosten takia. Tarkastuksia jouduttiin lykkäämään muiden kiireellisemmiksi katsottujen tehtävien vuoksi (esim. vireillä olevien hakemusten käsittely).

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi ympäristölupavelvollisiin ja rekisteröityihin kohteisiin tehtiin myös muita tarkastuksia (ELY-keskuksen tarkastuksille osallistuminen, vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden vuoksi tehdyt tarkastukset, muut ajankohtaiset tarkastukset).

2. Maa-aineslupakohteiden valvonta

Valvottavia ottoalueita oli vuoden 2023 alussa Kuopiossa 89 kpl ja Suonenjoella 14 kpl. Maa-ainesten ottokohteita suunniteltiin tarkastettavaksi riskiluokituksen perusteella vuonna 2023 $64+10=74$ kpl. Riskiluokituksen perusteella valituista kohteista Kuopiossa 41:llä ja Suonenjoella 10:llä kohteella oli vuonna 2023 toimintaa. Tarkastuksia toiminnassa olevilla kohteilla tehtiin Kuopiossa 38 kpl ja 10 kpl Suonenjoella, **toteumaksi** muodostuu näin ollen **94 %**.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi maa-aineslupa kohteisiin tehtiin lisäksi myös muita tarkastuksia (vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden vuoksi tehdyt tarkastukset, muut ajankohtaiset tarkastukset).

3. Jätelain mukainen valvonta

Valvontaohjelman mukainen suunniteltu valvonta toteutui lähes suunnitelman mukaisesti. Asuinkiinteistöjen kompostointitarkastuksia tehtiin Kuopiossa suunnitellusti yhteensä 76 kpl ja Suonenjoella 34 kpl. Suunniteltu selvitys "Suonenjoella pohjavesialueilla sijaitsevien yritysten jätehuolto, kohteiden kartoitus", korvattiin auto- ja moottorialan yritysten jätehuoltoa koskevalla selvityksellä ympäristöministeriöstä tulleen valvontatarpeen toteuttamiseksi. Selvitys tehtiin.

4. Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset Suonenjoelle suunnitellut kaksi tarkastusta siirtyivät vuodelle 2024.

Kuopion alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden valvontaohjelma vuodelle 2024

1. Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet

Vuoden 2024 alussa ympäristölupavollisten ja rekisteröityjen toimintojen lukumäärä toimialoittain, niiden toimialakohtainen tarkastusväli sekä vuodelle 2024 suunnitellut tarkastukset ovat seuraavat

KUOPIO	Toimiala	Tarkastusväli (vuotta)(*)	Kohteiden lukumäärä (kpl)	Suunniteltujen tarkastusten määrä vuonna 2024 (kpl)
	Energiantuotanto	5	12	2
	Jakeluasemat	5	43	11
	VOC-yhdisteitä käyttävä toiminta	3	1	
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	5	38	20
	Asfalttiasemat	5	3	
	Betoniasemat	5	4	1
	Elintarviketeollisuus	3	5	2
	Eläinsuojat ja turkistarhat	5	109	36
	Liikennevarikot	5	1	
	Moottoriurheilu- ja ampumaradat	3	8	2
	Krematoriot	5	2	
	Jätteenkäsittelytoiminnot	3	18	7
	NaapL:n mukainen toiminta	3	2	1
SUONEN-JOKI	Toimiala	Tarkastusväli (vuotta)(*)	Kohteiden lukumäärä (kpl)	Suunniteltujen tarkastusten määrä vuonna 2024 (kpl)
	Metsäteollisuus	3	1	
	Metalliteollisuus	5	2	
	Energiantuotanto	5	4	
	VOC-yhdisteitä käyttävä toiminta	3	1	
	Jakeluasemat	5	4	1
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	5	12	5
	Asfalttiasemat	5	1	
	Betoniasemat	5	2	1
	Elintarviketeollisuus	3	1	
	Eläinsuojat	5	10	7
	Ampuma- ja moottoriurheiluradat	3	4	2

	Jätteenkäsittely-toiminnot	3	4	2
KUOPIO JA SUONEN-JOKI YHTEENSÄ			292	100

(*) = laitoskohtaisesti tarkastusväli voi olla lyhyempi esim. pohjavesialueilla tai kohteen kokoon perustuen, tarkastusväli voi olla myös pidempi esim. hyvään tarkastushistoriaan perustuen

Vuoden 2024 suunniteltujen tarkastusten määrä on edelleen suuri johtuen vuonna 2021 tehdyistä valvontasuunnitelman muutoksista. Tällöin tiennettiin tarkastusvälejä suurelta joukolta valvottavista kohteista riskinarvioinnin perusteella. Lisäksi määräaikaistarkastusten määrää tälle vuodelle nostaa se, että vuonna 2023 jäi tarkastamatta 20 kohdetta, joissa ei ollut toimintaa vuonna 2023 (erityisesti kivenlouhimoita ja -murskaamoja). Nämä kohteet siirtyivät tarkastettavaksi vuonna 2024.

2. Maa-ainelupakohteiden valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi, ottaen huomioon luvan saajan järjestämä omavalvonta ja asiantuntemus sekä ottamistoiminnan laatu laajuus. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Valvottavia ottoalueita on vuoden 2024 alussa Kuopiossa 86 kpl ja Suonenjoella 13 kpl. Maa-ainesten ottokohteita tarkastetaan riskiluokituksen perusteella vuonna 2024 $68+11=79$ kpl.

3. Jätelain mukainen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaan toiminnot ja laitokset, joissa muodostuu vaarallisia jätteitä sekä keräystä harjoittavat sekä jätteen välittäjänä toimivat tulee tarkastaa määrävälein asianmukaisesti. Vaarallisia jätteitä tuottavia toimintoja Kuopiossa ja Suonenjoella ei ole vielä niiden suuren määrän vuoksi kartoitettu (arvio yli 2000).

Jätelain mukaan kunnan valvontasuunnitelmaan on sisällytettävä toiminnot ja laitokset, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, sekä jätelain 100 §:n mukainen jätteen ammattimainen keräystoiminta.

Viranomaisten valvontatieto perustuu erityisesti toiminnanharjoittajien ilmoituksiin, yleisöilmoituksiin, toiminnanharjoittajan määräaikaissraportointeihin, taloudellista tilannetta kuvaavaan riskimittariin ja ympäristön tilaa koskevien raporttien seurantaan sekä niiden arvioimiseen.

Kompostointitarkastuksia tullaan vuonna 2024 tekemään keväällä ja/tai syksyllä myöhemmin valittavalla alueilla.

Jätelain mukaiset tarkastukset, KUOPIO	Kohteita	Suunniteltuja tarkastuksia
--	----------	----------------------------

Jätelain 100 § nojalla rekisteröidyt kohteet	105	4
Asuinkiinteistöjen kompostointitarkastukset	7056	50-60
Projektina: maatalouden jätteet		
Muut jätehuolto-tarkastukset	5000	

Jätelain mukaiset tarkastukset, SUONENJOKI	Kohteita	Suunniteltuja tarkastuksia
Jätelain 100 § nojalla rekisteröidyt kohteet;	15	0
Projektina: maatalouden jätteet		
Muut jätehuolto-tarkastukset	ei tiedossa	

4. Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 3 §:n mukaan sataman pitäjän on tehtävä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi.

Jätehuoltosuunnitelma on tarkistettava, jos jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen aiemmin päivittää, tulee viiden vuoden välein sataman pitäjän lähettää valvontaviranomaiselle ilmoitus, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa, joka tekee tästä merkinnän valtion ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Suurin osa Kuopion kohteista päivitetään tänä vuonna. Huvivenesatamat tarkastetaan rekisteröinnin yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi muutosten yhteydessä.

Rekisteröidyt huvivenesatamat, KUOPIO	Lukumäärä	Suunniteltuja tarkastuksia
satamia, jotka sisältyvät rekisteröinteihin	76	5

Rekisteröidyt huvivenesatamat, SUONENJOKI	Lukumäärä	Suunniteltuja tarkastuksia
satamia, jotka sisältyvät rekisteröinteihin	2	2

Vaikutusten arviointi

Liitteenä.

Liitteet

Vaikutusten ennakoarviointi, ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2024